

Pikaviestit

Kyllä-palautte (jatka, saa puhua / viittoa)

Avoimella kädellä taputus muutaman kerran olkapäähän.

kehoalueet: käsi-keho (keho-keho)

käsimuoto: avoin käsi

käden liike: ylös-alas liike

painovoima: normaali, raskas, kevyt

liikkeen nopeus: voi vaihdella

liikkeen toisto: voi vaihdella

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

merkityksen laajennus: Tunneilmaisuus voi tuoda lisävivahteen.

huomioita: Painovoiman ja nopeuden muutoksella ilmaistaan viestin tunnesisältöä.

Olen tässä, tulin tähän

Avoimella kädellä kevyt painallus, joka jää olkapäähän.

kehoalueet: käsi-keho (keho-keho)

käsimuoto: avoin käsi

käden liike: käsi laskeutuu keholle

painovoima: normaali, kevyt

liikkeen nopeus: normaali, hidas

liikkeen toisto: -

liikkeen kesto: palautteen saamiseen saakka

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Käsi jää vastaanottajan keholle niin kauaksi, että vuorovaikutus alkaa. Painovoimaa ja nopeutta muuttamalla viestin sisältö muuttuu.

Kosketus ei saa säikäyttää.

Alla on kuva nuolituksin havainnollistettuna. Jokaisesta haptiisista on selitetty ko. haptiisin perushapteenit

Ei-palaute

kehoalueet: käsi-keho (keho-keho)

käsimuoto: avoin käsi

käden liike: sivulle/sivulta, sivulle liike kontaktissa

painovoima: normaali, raskas, kevyt

liikkeen nopeus: voi vaihdella

liikkeen toisto: voidaan toistaa

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Painovoiman ja nopeuden muutoksella ilmaistaan viestin tunnesisältöä.

Odota

kehoalueet: käsi-keho (keho-keho)

käsimuoto: avoin käsi

käden liike: käsi laskeutuu kontaktiin

painovoima: normaali, raskas

liikkeen nopeus: normaali

liikkeen toisto: -

kesto: kontakti pysyy odotuksen ajan

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

Jatka tekemistäsi

kehoalueet: käsi-keho (keho-keho)

käsimuoto: avoin käsi

käden liike: ylös-alas liike

painovoima: normaali, raskas, kevyt

liikkeen nopeus: voi vaihdella

liikkeen toisto: voidaan toistaa

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Liittyy toimintaan. Painovoiman ja nopeuden muutoksella ilmaistaan viestin tunnesisältöä.

Käväistä, lähteä

kehoalueet: käsi-selkä (koko keho)

käsimuoto: avoin käsi (kämmenselkä, kämmenpohja)

käden liike: käsi vetää yhtenäisen pitkän vedon lähtösuuntaan

painovoima: normaali, raskas

liikkeen nopeus: normaali kävelyn vauhti

liikkeen toisto: -

liikkeen koko: poikittainen selkä

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Ilmaisee lyhytkestoisen poistumisen yhteisestä tilasta ja lähtemisen suunnan.

Tulla takaisin

kehoalueet: käsi-selkä (koko keho)

käsimuoto: avoin käsi (kämmenselkä, kämmenpohja)

käden liike: käsi vetää pitkän yhtenäisen vedon omaa paikkaa kohti

painovoima: normaali, raskas

liikkeen nopeus: normaali

liikkeen toisto: -

liikkeen kesto: kunnes on paikallaan

liikkeen koko: poikittainen selkä

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Ilmaisee paikalle saapumisen.

Alla on kuva nuolituksin havainnollistettuna. Jokaisesta haptiisista on selitetty ko. haptiisin perushapteemit

Vaihtaa paikkaa

kehoalueet: käsi-selkä (jalka)

käsimuoto: avoin käsi

käden liike: käsi vetää yhtenäisellä kosketuksella siirtymisen reitin

painovoima: normaali, raskas

liikkeen nopeus: normaali

liikkeen toisto: -

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa
kehojen asentotasot: vapaa
huomioita: Ilmaisee uuteen paikkaan siirtymisen ja uuden paikan.

Kävellään

kehoalueet: käsi-käsivarsi
käsimuoto: 2 sormea (etu- ja keskisormi)
käden liike: rytmillinen ”kävellä-liike” kosketuksessa
painovoima: normaali, raskas
liikkeen nopeus: normaali, hidas
liikkeen toisto: tarvittaessa
kehojen orientaatio: vierekkäin
kehoasennot: istuessa, seisoessa
kehojen asentotasot: sama, erilaiset

Varo, stop, seis, pysähdy

kehoalueet: käsivarsi-keho
käsimuoto: koko käsivarsi
käden liike: käsivarsi ojentuu vartalon eteen nopeasti ja jää siihen tarvittavaksi ajaksi
painovoima: raskas
liikkeen nopeus: nopea
liikkeen toisto: -
kehojen orientaatio: vierekkäin
kehoasennot: seisoessa, kävellessä
kehojen asentotasot: sama
huomioita: Opastuksen aikana liike pysäyttää kävelyn.

Joku tulee kohti

kehoalueet: käsi-keho (selkä, olkavarsi, jalka)
käsimuoto: 2 sormea (etu- ja keskisormi)
käden liike: rytmillinen ”kävellä-liike” kosketuksessa
painovoima: normaali, raskas
liikkeen nopeus: normaali, hidas, nopea
liikkeen toisto: tarvittaessa
koko: tarvittaessa koko selän alue
kehojen orientaatio: vapaa
kehoasennot: vapaa
kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Ilmaisee kolmannen tai useamman henkilön saapumisen tilaan, suunnan ja liikkumisen tavan.

Ihmiset liikkuvat

kehoalueet: sormet-keho (selkä, olkavarsi, jalka)
käsimuoto: 2 sormea (etu- ja keskisormi), tarvittaessa molemmat kädet
käden liike: rytmillinen ”kävellä-liike” kosketuksessa
painovoima: normaali, raskas
liikkeen nopeus: normaali, hidas, nopea
liikkeen toisto: tarvittaessa
liikkeen koko: laaja
liikkeen kesto: toiminnan ajan
kehojen orientaatio: vapaa
kehoasennot: vapaa
kehojen asentotasot: vapaa
huomioita: Ilmaisee henkilöiden liikkumisen tilassa (suunta, reitti, liikkumisen tapa).

Kysymys

kehoalueet: sormi-keho
käsimuoto: etusormi
käden liike: etusormi piirtää kysymysmerkin iholle, joka jää kosketukseen
painovoima: normaali
liikkeen nopeus: normaali
liikkeen toisto: -
kehojen orientaatio: vierekkäin, vastakkain, peräkkäin
kehoasennot: istuessa, seisoessa
kehojen asentotasot: yleensä samat
huomioita: Ilmaisee kysyvän ilmeen tai esitetyn kysymyksen.

Hymyillä

kehoalueet: käsi-keho (selkä, käsivarsi, jalka)
käsimuoto: etusormi
käden liike: etusormi piirtää hymyn muodon yhtenäisellä liikkeellä
painovoima: normaali, raskas
liikkeen nopeus: normaali
liikkeen toisto: -
kehojen orientaatio: vapaa
kehoasennot: vapaa
kehojen asentotasot: vapaa

Nauraa

kehoalueet: käsi-keho (selkä, käsivarsi, jalka)
käsimuoto: etusormi
käden liike: etusormi piirtää hymyn muotoja peräkkäin
painovoima: normaali, raskas
liikkeen nopeus: normaali, nopea
liikkeen toisto: toistetaan
liikkeen kesto: tilanteen mukaan
kehojen orientaatio: vierekkäin, vastakkain, peräkkäin
kehoasennot: istuessa, seisoessa
kehojen asentotasot: vapaa
huomioita: Ilmaisee muiden käyttäytymisen, yleensä käytössä tulkkaustilanteissa.

Itkeä

kehoalueet: käsi-keho (selkä, käsivarsi, jalka)
käsimuoto: etusormi
käden liike: etusormi piirtää alaspäin virtaavia kyyneleitä
painovoima: normaali, raskas
liikkeen nopeus: normaali, nopea
liikkeen toisto: toistetaan tarpeen mukaan
liikkeen kesto: tilanteen mukaan
kehojen orientaatio: vierekkäin, vastakkain, peräkkäin
kehoasennot: istuessa, seisoessa
kehojen asentotasot: vapaa
huomioita: Ilmaisee muiden käyttäytymisen, yleensä käytössä tulkkaustilanteissa. Painovoimaa ja nopeutta muuttamalla ilmaistaan itkun voimakkuutta.

Kiusoitella

kehoalueet: sormi-käsivarsi (selkä, jalka)
käsimuoto: etusormi
käden liike: etusormi "tökkii" muutaman kerran kontaktissa
painovoima: normaali, raskas
liikkeen nopeus: nopea
liikkeen toisto: toistuu useaan kertaan
kehojen orientaatio: vapaa
kehoasennot: vapaa
kehojen asentotasot: vapaa
kesto: kunnes reagoidaan

huomioita: Viestin tunnetila liittyy keskustelijan ääneen, kasvojen ilmeisiin tai asiasisältöön.

Kahvi

kehoalueet: käsi-olkapää (käsi, olkavarsi, yläselkä, jalka)

käsimuoto: nyrkki

käden liike: ympyrä

painovoima: normaali

liikkeen nopeus: normaali, hidas, nopea

liikkeen toisto: voi olla

liikkeen kesto: käsi voi jäädä vastaanottajan keholle niin kauaksi, että palaute on varmistunut

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Liikeradan kokoa ja painovoimaa muuttamalla ilmaistaan erilaisia kahveja. Kahvi-viesti voi pitää sisällään tarjoilun kokonaisuudessaan. Kun viesti on kysymys, jää se kontaktikosketukseen.

Tee

kehoalueet: käsi-olkapää (käsi, olkavarsi, yläselkä, jalka)

käsimuoto: etusormi osoittaa eteenpäin, peukalo nojaa etusormeen, muu käsi

nyrkissä -liike: vaakasuora liike

painovoima: normaali

liikkeen nopeus: normaali, hidas

liikkeen toisto: tarvittaessa

liikkeen kesto: käsi voi jäädä vastaanottajan keholle niin kauaksi, että palaute on varmistunut

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Viestii mm. teen tuomisen tilaan, kysymyksen ”Haluatko teetä?”.

Viesti on yleensä helpompi havaita, kun ensin on ilmaistu kahvi-viesti ja sen jälkeen tee. Tee-viesti voi pitää sisällään tarjoilun kokonaisuudessaan.

Puhelin

kehoalueet: käsi-keho (olkavarsi, olkapää, jalka)

käsimuoto: muu käsi nyrkissä, mutta peukalo ja pikkusormi suorana

käden liike: koko käsi koskettaa vastaanottajan ihoa tuottaen paikallaan

edestakaisen tärinä-liikkeen puhelimen soidessa

painovoima: normaali

liikkeen nopeus: normaali, nopea

liikkeen toisto: toistetaan

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

Hätämerkki

kehoalueet: käsi-selkä (käsi, jalka)

käsimuoto: etusormi (hieman koukussa)

käden liike: sormi piirtää ison X:n muodon

painovoima: raskas (erotuttava muista viesteistä)

liikkeen nopeus: normaali, nopeahko

liikkeen toisto: tarvittaessa

liikkeen kesto: odotetaan reagointia

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Käytetään vaaratilanteessa. Kosketuksen erotuttava paksun vaatetuksen läpi.

Kello, aika

kehoalueet: sormi-ranne

käsimuoto: etusormi

käden liike: etusormi naputtaa muutaman kerran kelloa tai kellon paikkaa ranteessa

painovoima: normaali, voimakas

liikkeen nopeus: normaali, hidas, nopea

liikkeen toisto: toistuu useaan kertaan

kesto: kunnes reagoidaan

kehojen orientaatio: vapaa

kehoasennot: vapaa

kehojen asentotasot: vapaa

huomioita: Viesti voi tarkoittaa: "Mitä kello on?" "Muista, kellonaika!" "Kohta on lähdeittävä."

Vessa, WC

kehoalueet: sormi-keho

käsimuoto: etusormi

käden liike: etusormi "raapii" edestakaisella liikkeellä muutaman kerran kontaktissa

painovoima: normaali, voimakas

liikkeen nopeus: nopea
liikkeen toisto: toistuu useaan kertaan
kesto: kunnes reagoidaan
kehojen orientaatio: vapaa
kehoasennot: vapaa
kehojen asentotasot: vapaa

Tulkki

kehoalueet: käsi-käsivarsi (olkavarsi, selkä, jalka)
käsimuoto: avoin käsi
käden liike: käsi tekee käännöksen kosketuksessa kämmensyrjän kautta
painovoima: normaali
liikkeen nopeus: normaali, hidas
liikkeen toisto: -
kehojen orientaatio: vierekkäin, vastakkain, peräkkäin
kehoasennot: istuen, seisoen
kehojen asentotasot: vapaa
huomioita: Viesti kertoo henkilökohtaisen tulkin paikalle saapumisen tai vaihtumisen.

Kirjoittaa, nimikirjoitus

kehoalueet: käsi-käsivarsi/olkavarsi
käsimuoto: etusormi hieman koukussa
käden liike: etusormi piirtää kirjoittamista kuvaavaa liikettä
painovoima: normaali
liikkeen nopeus: normaali
liikkeen toisto: -
liikkeen pituus: riittävän pitkä, jotta erottuu
kehojen orientaatio: vierekkäin
kehoasennot: istuen, seisoen
kehojen asentotasot: samat
huomioita: Viestin on tunnettava paksun vaatetuksen läpi. Jatkoliike on näyttää allekirjoituskohta ohjaavalla kädellä.

Puhe alkaa

kehoalueet: käsi-käsivarsi (jalka)
käsimuoto: avoimen käden syrjä
käden liike: kämmenen syrjä on kontaktissa koko ajan vain sormet nousevat ylös ja alas
painovoima: raskas
liikkeen nopeus: normaali, nopeahko

liikkeen toisto: toistuva
kehojen orientaatio: vierekkäin, vastakkain
kehoasennot: istuessa, seisoessa
kehojen asentotasot: samat

Kuulolaite T-asentoon

kehoalueet: etusormi-keho (käsi, käsivarsi, selkä, jalka)
käsimuoto: etusormi
käden liike: etusormella piirretään T-kirjain, vaakasuora ja pystysuora viiva
painovoima: normaali
liikkeen nopeus: hidas
liikkeen toisto: tarvittaessa
liikkeen koko: koko vähintään 15 cm
kesto: kunnes viestiin on reagoitu
kehojen orientaatio: vapaa
kehoasennot: vapaa
kehojen asentotasot: vapaa
huomioita: Vastaanottaja laittaa kuulolaitteensa induktion kuunteluasentoon, T-asentoon.

Lopeta puhuminen, stop!

kehoalueet: käsi-keho (keho-keho)
käsimuoto: avoin käsi
käden liike: käsi laskeutuu kontaktiin
painovoima: raskas
liikkeen nopeus: normaali
liikkeen toisto: -
kehojen orientaatio: vapaa
kehoasennot: vapaa
kehojen asentotasot: vapaa

Puhua lujempaa

kehoalueet: käsi-käsivarsi
käsimuoto: avoimen käden syrjä
käden liike: kämmensyrjä vaakasuorassa kosketuksessa liikkuu käsivartta pitkin ylöspäin
painovoima: raskas
liikkeen nopeus: normaali, hidas
liikkeen toisto: -
kehojen orientaatio: vierekkäin, vastakkain, peräkkäin
kehoasennot: istuessa, seisoessa

kehojen asentotasot: samat, erilaiset
huomioita: Viestiin reagoidaan lisäämällä puheääntä.

Puhua hiljempaa

kehoalueet: käsi-käsivarsi
käsimuoto: avoimen käden syrjä
käden liike: kämmensyrjä vaakasuorassa kosketuksessa liikkuu käsivartta pitkin alaspäin
painovoima: raskas
liikkeen nopeus: normaali, hidas
liikkeen toisto: -
kehojen orientaatio: vierekkäin, vastakkain, peräkkäin
kehoasennot: istuessa, seisoessa
kehojen asentotasot: samat, erilaiset
huomioita: Viestiin reagoidaan hiljentämällä puheääntä.

Suunnat

kehoalueet: käsi-selkä (käsivarsi, jalka)
käsimuoto: avoimen käden syrjä, sormi
käden liike: yhtenäinen liike kosketuksessa
painovoima: raskas
liikkeen nopeus: normaali
liikkeen toisto: -
kehojen orientaatio: vierekkäin, vastakkain, peräkkäin
kehoasennot: istuessa, seisoessa
kehojen asentotasot: samat, erilaiset

Muotojen kuvailu

kehoalueet: sormi-selkä (käsi, käsivarsi, olkapää, jalka)
käsimuoto: etusormi, etusormet, useampi sormi
käden liike: sormi piirtää muotoja
painovoima: normaali, raskas
liikkeen nopeus: normaali
koko: riittävä
liikkeen toisto: tarvittaessa
kehojen orientaatio: vierekkäin, vastakkain, peräkkäin
kehoasennot: istuessa, seisoessa
kehojen asentotasot: samat, erilaiset
huomioita: Viestillä jaetaan kohteen visuaalinen muoto mm. tila, istumapaikat.